

Määräykset ja ohjeet 2/2017

Työeläkevakuutusyhtiöiden hallinto

Dnro
FIVA 12/01.00/2016

Antopäivä
10.1.2017

Voimaantulopäivä
1.4.2017

FINANSSIVALVONTA
puh. 010 831 51
faksi 010 831 5328
etunimi.sukunimi@finanssivalvonta.fi
www.finanssivalvonta.fi

Lisätietoja
Instituutiovalvonta/Työeläkelaitokset

Määräysten ja ohjeiden oikeudellinen luonne

Määräykset

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa ”Määräys”-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan antamat määräykset. Määräykset ovat velvoittavia oikeussääntöjä, joita on noudatettava.

Finanssivalvonta antaa määräyksiä ainoastaan määräyksenantoon valtuuttavan lain säännöksen nojalla ja sen asettamissa rajoissa.

Ohjeet

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa ”Ohje”-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan tulkintoja lainsäädännön tai muun velvoittavan sääntelyn sisällöstä.

”Ohje”-otsikon alla on lisäksi suosituksia ja muita toimintaohjeita, jotka eivät ole velvoittavia. Ohjeissa on myös kansainvälisten ohjeiden ja suositusten noudattamista koskevat Finanssivalvonnan suositukset.

Ohjeen kirjoitustavasta ilmenee, milloin kyseessä on tulkinta ja milloin suositus tai muu toimintaohje. Ohjeiden kirjoitustapaa sekä määräysten ja ohjeiden oikeudellista luonnetta on selvitetty tarkemmin Finanssivalvonnan verkkopalvelussa.

[Finanssivalvonta.fi > Sääntely > Määräys- ja ohjekokoelma > Määräyskokoelman rakenne](#)

Sisällysluettelo

1	Soveltamisala ja määritelmät	5
	1.1 Soveltamisala	5
2	Säädöstausta ja kansainväliset suositukset	6
	2.1 Lainsäädäntö	6
	2.2 Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet	6
3	Tavoitteet	8
4	Työeläkevakuutusyhtiön johdon kelpoisuus	9
	4.1 Hallitus	9
	4.2 Toimitusjohtaja	9
5	Johdon kelpoisuuden ja hyvämaineisuuden yhteisarviointi (Fit & Proper - arviointi)	11
6	Hyvä hallinto	13
7	Sisäinen valvonta	14
	7.1 Sisäisen valvonnan merkitys ja vastuu sen järjestämisestä	14
	7.2 Sisäisen valvonnan toimivuus	15
8	Compliance	16
9	Sisäinen tarkastus	18
10	Riskienhallinta	19
	10.1 Sisältö, organisointi ja huomioon otettavat riskit	19
	10.2 Riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteet	20
11	Palkitseminen	22
	11.1 Hallintoneuvoston ja hallituksen vastuu	22
	11.2 Muuttuvan (tulospohjaisen) palkitsemisen periaatteet	22
	11.3 Julkisuus	23
	11.4 Luettelot	23

12	Hyvän vakuutustavan valvonta	24
13	Sijoitustoiminnan järjestäminen ja sijoitussuunnitelma	26
13.1	Työeläkevakuutusyhtiön sijoitustoiminnan järjestäminen	26
13.1.1	<i>Varainhallinnan ja maksuliikenteen järjestäminen</i>	26
13.1.2	<i>Sijoitustoiminnan itsenäisyyden järjestäminen</i>	27
13.2	Hallituksen vastuut sijoitustoiminnassa ja sijoitustoiminnan riskienhallinnassa / sijoitussuunnitelma	28
14	Luotonotto, siitä Finanssivalvonnalle tehtävät ilmoitukset sekä luottohäiriöriskisopimukset	31
15	Työeläkelaitosten välisiin vastuunsiirtoihin kytketyt omaisuusjärjestelyt	32
16	TVYL:n mukaisen työnantajakohtaisen vakuutuskannan, eli vakuutustoiminnan ja vakuutuskannan luovuttamisesta laadittava hakemus	34
17	Varautuminen valmiuslain ja puolustustilalain mukaisiin poikkeusoloihin	36
17.1	Poikkeusolojen toimintakyky	36
17.2	Varautuminen poikkeusolojen toimintakyvyn ylläpitämiseen	36
17.3	Varautuminen tietojen hallinnan ja tietotekniikan osalta	37
17.4	Varautuminen ulkoistettujen toimintojen osalta	38
17.5	Ohjeen noudattaminen	38
18	Työeläkevakuutusyhtiöiden osallistuminen asuntokauppalaan mukaiseen rakennuttamistoimintaan	39
19	Kumotut määräykset ja ohjeet	41

1 Soveltamisala ja määritelmät

1.1 Soveltamisala

Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan seuraaviin Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:ssä tarkoitettuihin valvottaviin:

- työeläkevakuutusyhtiöt.

2 Säästöstausta ja kansainväliset suositukset

2.1 Lainsäädäntö

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat säädökset:

- laki työeläkevakuutusyhtiöistä (354/1997, jäljempänä myös TVYL)
- vakuutusyhtiölaki (521/2008, jäljempänä myös VYL)
- osakeyhtiölaki (624/2006, jäljempänä myös OYL)
- laki Finanssivalvonnasta (878/2008, jäljempänä myös FivalL)
- työntekijän eläkelaki (395/2006, jäljempänä myös TyEL)
- yrittäjän eläkelaki (1272/2006, jäljempänä myös YEL)
- asuntokauppalaki (843/1994)

2.2 Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä perustuu seuraaviin lain säännöksiin:

- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen (TVYL 12 j §)
- Yhtiön omaa sijoitustoimintaa täydentävät varojenhoitopalvelut, sijoitustoiminnan asiantuntijapalvelut, aputoiminnot ja näihin rinnastettavat muut palvelut (TVYL 27 §:n 5 momentti)
- Sijoitussuunnitelma (TVYL 28 §:n 3 momentti)
- Finanssivalvonnan suostumus työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamiseen, hakemus ja hakemuksessa tarvittavat selvitykset (TVYL 29 c §:n 5 momentti)
- Ilmoitukset, joita Finanssivalvonnalle on työeläkevakuutusyhtiön hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan sekä keskeisistä toiminnoista vastaavien osalta toimitettava (VYL 6 luvun 21 §:n 1 kohta)
- Luotonottoa koskevan ilmoituksen antaminen ja sisältö (VYL 15 luvun 1 §:n 2 momentti)

- Luottohäiriöriskinvaihtosopimukset, jotka voidaan rinnastaa VYL 15 luvun 3 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun luottohäiriöriskinvaihtosopimukseen (VYL 15 luvun 3 §:n 2 momentin 2 kohta)

3 Tavoitteet

- (1) Työeläkevakuutusyhtiöiden hallintoa koskevat määräykset ja ohjeet ovat osa Finanssivalvonnan työeläkevakuutusyhtiöille antamaa määräysten ja ohjeiden kokonaisuutta. Näiden määräysten ja ohjeiden tavoitteena on ohjeistaa työeläkevakuutusyhtiöiden hallinnon järjestämistä niiltä osin kuin lainsäädännöstä ei ole saatavissa riittävää ohjeistusta sekä teknisesti uudistaa ja nykyaikaistaa Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet aihepiirin osalta.
- (2) Näiden määräysten ja ohjeiden tavoitteena on työeläkevakuutusyhtiöiden hallinnon selkeyden ja ymmärrettävyyden ja sitä kautta valvottavuuden parantaminen ja valvottavien toiminnan selkeyttäminen, kilpailun ja varojen käytön valvottavuuden parantaminen sekä toiminnan kilpailuneutraliteetin ja hallinnon asianmukaisen järjestämisen edistäminen.

4 Työeläkevakuutusyhtiön johdon kelpoisuus

4.1 Hallitus

- (1) TVYL 9 e §:n 2 momentin mukaan työeläkevakuutusyhtiön hallituksen jäsenellä on oltava hyvä työeläkevakuutustoiminnan asiantuntemus. Hallituksessa on oltava myös hyvä sijoitustoiminnan asiantuntemus.

OHJE (kohdat 2-5)

- (2) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan TVYL 9 e §:n 2 momentissa tarkoitettu hyvää työeläkevakuutustoiminnan asiantuntemusta koskeva vaatimus täyttyy, mikäli hallituksen jäsenellä on vastaavaa kokemusta toisen työeläkevakuutusyhtiön hallituksesta, mikäli hänellä on muuta hallitusjäsenyyteen rinnastettavaa kokemusta työeläkelaitoksesta, tai hän suorittaa kattavan perehdytyskoulutuksen.
- (3) Finanssivalvonta suositaa, että edellä kohdassa 2 mainittu kattava perehdytyskoulutus on työeläkevakuutusyhtiön tai Työeläkevakuuttajat TELA ry:n järjestämä.
- (4) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan TVYL 9 e §:n 2 momentissa tarkoitettu hyvää sijoitustoiminnan asiantuntemusta koskeva vaatimus täyttyy, mikäli vähintään yhdellä kolmasosalla hallituksen jäsenistä on hyvä sijoitustoiminnan asiantuntemus.
- (5) Finanssivalvonta suositaa, että työeläkevakuutusyhtiön hallituksen valiokuntia valittaessa varmistutaan siitä, että valiokunnan jäsenillä on valiokunnan toimialaan nähden riittävä ammattitaito ja pätevyys.

4.2 Toimitusjohtaja

- (6) TVYL 11 §:n 2 momentin mukaan työeläkevakuutusyhtiön toimitusjohtajalta ja toimitusjohtajan sijaiselta edellytetään hyvää työeläkevakuutustoiminnan, sijoitustoiminnan ja liikkeenjohdon tuntemusta.

OHJE (kohdat 7-9)

- (7) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan TVYL 11 §:n 2 momentissa tarkoitettavat vaatimukset täyttyvät riittävän pitkän vastaavanlaisissa tehtävissä hankitun työkokemuksen kautta tai riittävän pitkän muun työkokemuksen sekä kattavan koulutus- ja perehdyttämisohjelman kautta.

- (8) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan vastaavanlaisen työkokemuksen voi hankkia toimimalla työeläkevakuutuslalla vastuullisissa tehtävissä ja muun työkokemuksen voi hankkia toimimalla rahoitus- tai vakuutuslalla vastuullisissa tehtävissä.
- (9) Finanssivalvonta suosittaa, että edellä kohdassa 7 mainittu kattava koulutus- ja perehdyttämishjelma on työeläkevakuutusyhtiön tai Työeläkevakuuttajat TELA ry:n järjestämä ja käsittää erityisesti työeläkevakuutus- ja sijoitustoimintaan sekä liikkeenjohtoon liittyviä osa-alueita.

5

Johdon kelpoisuuden ja hyvämaineisuuden yhteisarviointi (Fit & Proper -arviointi)

- (1) Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenien, varajäsenien sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen (jäljempänä ”johto”) kelpoisuusehdoilla tarkoitetaan TVYL:n asettamia vaatimuksia. Kelpoisuudella tarkoitetaan myös hallintoelimiä kokonaisuutena koskevia kollegiaalisia kelpoisuusvaatimuksia.
- (2) TVYL 9 e §:ssä säädetään työeläkevakuutusyhtiön hallituksen jäsenten ja varajäsenten kelpoisuudesta ja hyvämaineisuudesta. Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen kelpoisuudesta ja hyvämaineisuudesta säädetään TVYL 11 §:ssä. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten muutokseen liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta säädetään TVYL 9 f §:ssä ja 9 g §:ssä. TVYL 11 §:n 4 momentissa säädetään ilmoitusvelvollisuudesta koskien toimitusjohtajaa ja toimitusjohtajan sijaista.
- (3) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä edellä kohdassa 2 mainituista ilmoituksista perustuu TVYL 9 f §:n ja 11 §:n 4 momentin nojalla VYL 6 luvun 21 §:n 1 kohtaan.

OHJE (kohdat 4-7)

- (4) Finanssivalvonta suosittaa, että myös hallintoneuvoston jäsenten muutoksista ilmoitetaan viipymättä Finanssivalvonnalle.
- (5) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan työeläkevakuutusyhtiö vastaa TVYL 9 g §:n ja 11 §:n 4 momentin perusteella siitä, että hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen täyttävät valittaessa ja tehtävässä toimiessaan TVYL 9 e §:n ja 11 §:n mukaiset kelpoisuusehdot ja hyvämaineisuusedellytykset (niin sanottu Fit & Proper -kokonaisuus).
- (6) Finanssivalvonta suosittaa, että kaikki johtoa koskevat kelpoisuusvaatimukset saatetaan etukäteen ehdokkaita asettavien tahojen sekä nimityspäätöksen tekvän hallintoelimen tietoon.
- (7) Finanssivalvonta suosittaa, että asianmukaiset toimintamallit ja kirjalliset toimintaperiaatteet kaikkien kelpoisuusvaatimusten täyttymisen varmistamiseksi sekä seuraamiseksi on varmistettu.

MÄÄRÄYS (kohdat 8-12)

- (8) Työeläkevakuutusyhtiön on tehtävä valintaa tai nimittämistä koskeva ilmoitus hallituksen jäsenen ja varajäsenen sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen osalta viimeistään kaksi viikkoa ennen kuin henkilö aloittaa tehtävässään.
- (9) Muutosta koskevasta ilmoituksesta tulee käydä ilmi henkilön yksilöinti- ja yhteystiedot sekä kotipaikka ja tehtävä, johon hänet on työeläkevakuutusyhtiössä valittu, ja milloin hän aloittaa tai aloitti tehtävässään.
- (10) Hallituksen jäsenen ja varajäsenen valintaa koskevaan ilmoitukseen tulee liittää toimitusjohtajan allekirjoittama vakuutus, jossa työeläkevakuutusyhtiö ilmoittaa selvittäneensä henkilön täyttävän Fit & Proper -kokonaisuuden.
- (11) Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen nimittämistä koskevaan ilmoitukseen tulee liittää hallituksen puheenjohtajan allekirjoittama vakuutus, jossa työeläkevakuutusyhtiö ilmoittaa selvittäneensä henkilön täyttävän Fit & Proper -kokonaisuuden.
- (12) Edellä kohdassa 8 tarkoitettuun ilmoitukseen tulee liittää perustelut sille, miksi työeläkevakuutusyhtiö katsoo henkilön täyttävän Fit & Proper –kokonaisuuden.

OHJE (kohdat 13-16)

- (13) Edellä kohdassa 8 mainitun henkilön uudelleevalinnasta ei tarvitse antaa uutta ilmoitusta.
- (14) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan henkilö ei ole TVYL 9 e §:n 2 momentin ja TVYL 11 §:n 2 momentin mukaisesti hyvämaineinen, mikäli:
- hänet on tuomittu viimeisen viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai viimeisen kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton tehtävään tai
  - hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton tehtävään.
- (15) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan edellä kohdan 14 ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu määräaika lasketaan valintaa tai nimittämistä koskevassa tilanteessa tuomion lainvoimaiseksi tulosta tehtävässä aloittamishetkeen. Jos tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voisi kuitenkin jatkaa työeläkevakuutusyhtiön johtoon kuuluvan päätösvallan käyttämistä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.
- (16) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan Finanssivalvonta voi TVYL 9 g §:n ja 11 §:n 4 momentin nojalla joko omasta aloitteestaan ilmoituksen saatuaan, tai yhtiön vaatimuksesta erikseen arvioida henkilön Fit & Proper -sopivuutta tehtävänsä. Mikäli kyseessä on edellä kohdassa 14 tai 15 mainittu tilanne, tulisi yhtiön toimittaa arviointia varten kaikki teko, rangaistukseen ja asian muuhun arviointiin liittyvät tiedot sekä esittää ne perusteet, miksi henkilön voitaisiin kuitenkin katsoa soveltuvan tehtävänsä.

6 Hyvä hallinto

- (1) TVYL 4 luvussa säädetään työeläkevakuutusyhtiöiden hallinnosta. TVYL 12 b §:ssä säädetään työeläkevakuutusyhtiöiden yleisistä hallintovaatimuksista.

OHJE (kohta 2)

- (2) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan TVYL 12 b §:ssä tarkoitetun työeläkevakuutusyhtiön hyvän hallinnon tulee täyttää ainakin seuraavat vaatimukset:
- työeläkevakuutusyhtiöllä on keskeisten toimintojen osalta kirjallisesti määritellyt periaatteet sekä selkeät määrälliset ja laadulliset tavoitteet
  - tavoitteiden määrittelyssä otetaan huomioon myös terveet ja varovaiset liikeperiaatteet. Erityisesti vakuutettujen ja vakuutusentottajien oikeudet ja edut otetaan huomioon
  - toimintatavat ja tavoitteet saatetaan koko henkilöstön tietoon
  - hallitus voi tehokkaasti ja riippumattomasti valvoa toimitusjohtajaa ja muuta toimivaa johtoa sekä muuta organisaatiota
  - hallitus laatii toimintaansa varten kirjallisen työjärjestyksen, jossa on määritelty hallituksen keskeiset tehtävät ja toimintaperiaatteet.

7 Sisäinen valvonta

7.1 Sisäisen valvonnan merkitys ja vastuu sen järjestämisestä

- (1) TVYL 12 d §:ssä säädetään työeläkevakuutusyhtiöiden sisäisestä valvonnasta.
- (2) TVYL 12 b §:n 1 momentin mukaan työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava hallituksen hyväksymät kirjalliset toimintaperiaatteet yhtiön sisäisestä valvonnasta. TVYL 12 b §:n 2 momentin mukaan yhtiön hallituksen on säännöllisesti arvioitava kirjallisia toimintaperiaatteita.
- (3) TVYL 9 f §:n nojalla hallitukseen ja sen jäseneseen sovellettavan OYL 6 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä.
- (4) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä sisäisen valvonnan järjestämisestä perustuu TVYL 12 j §:än.

OHJE (kohta 5)

- (5) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan TVYL 12 d §:n mukaisen sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa
  - toiminnan taloudellisuus, tehokkuus ja tuloksellisuus;
  - asetettujen päämäärien ja tavoitteiden saavuttaminen;
  - lakien, määräysten, toimintaperiaatteiden, hallintoelinten päätösten, sisäisten suunnitelmien, sääntöjen ja menettelytapojen noudattaminen;
  - toimintaan liittyvien riskien hallinta ja
  - raportoinnin sekä muun johtamisinformaation luotettavuus.

MÄÄRÄYS (kohdat 6-8)

- (6) Hallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja organisoinnista kaikille organisaatio- ja toimintotasoille. Hallituksen on vuosittain arvioitava, onko sisäinen valvonta asianmukaisesti järjestetty ja tarvittaessa ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin.
- (7) Hallituksen tulee määrittää sisältö sisäiselle valvonnalle sekä vahvistaa sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet. Hallitus myös vastaa siitä, että toimintaperiaatteita noudatetaan yhtiössä sekä ulkoistettujen palveluiden osalta.
- (8) Konsernin emoyrityksenä toimivan yhtiön hallituksen tulee vahvistaa konsernin sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet. Hallitus myös vastaa siitä, että toimintaperiaatteita

noudatetaan konsernissa sekä ulkoistettujen palveluiden osalta. Edellä todettu konsernin emoyrityksen hallituksen vastuu ei poista tytäryhtiöiden hallitusten vastuuta.

7.2 Sisäisen valvonnan toimivuus

MÄÄRÄYS (kohdat 9-14)

- (9) Työeläkevakuutusyhtiön kaikissa toiminnoissa on oltava toimiva ja tehokas sisäinen valvonta.
- (10) Sisäisen valvonnan järjestämisessä on otettava huomioon toiminnan laatu ja laajuus, ja sen tulee olla suhteessa kunkin toiminnon riskeihin. Laatua ja laajuutta tulee arvioida työeläkevakuustoitinnon sosiaaliturva- ja työeläkevarojen yhteiskunnallisella luonteella, riippumattomuudella, itsenäisyydellä sekä vakavaraisuuteen ja varojenkäytön valvontaan liittyvillä vaatimuksilla.
- (11) Sisäisen valvonnan toimivuuden vuoksi työeläkevakuutusyhtiölle on vahvistettava organisaatio, jossa tehtävät, päätösvalta ja vastuu on asianmukaisesti jaettu ja raportointisuhteet selkeästi määriteltä.
- (12) Työnjaot ja tehtäväkuvat tulee organisaatiossa määritellä siten, ettei kukaan yksin ilman asianmukaista valvontaa hoida vaikutukseltaan merkittävää toimenpidettä läpi koko käsittelyketjun. Vastuun määrittelyt on dokumentoitava kirjallisesti. Organisaatorakenteen tulee tukea tehokkaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä.
- (13) Raportoinnin on oltava selkeää, luotettavaa, oikea-aikaista ja tulevaisuuden huomioonottavaa. Tulosta ja olennaisia riskejä koskevan raportoinnin tulee olla riippumaton raportoitavasta toiminnosta.
- (14) Raportointijärjestelmä on järjestettävä siten, että hallintoelimet saavat tiedon olennaisista sisäisen tarkastuksen, riskienhallinta- ja compliance-toiminnon havainnoista sekä tilintarkastajien ja viranomaisten työeläkevakuutusyhtiölle toimittamista tarkastushavainnoista.

OHJE (kohta 15)

- (15) Finanssivalvonta suosittelee, että sisäisen valvonnan valvontatoimenpiteisiin kuuluvat esimerkiksi johdolle tehtävät selonteot ja raportit, tulos- ja poikkeamaraportit mukaan lukien riskirajojen noudattamisen valvonta, fyysiset valvontatoimenpiteet, omaisuuden inventoinnit, hyväksymis- ja valtuutusjärjestelmä, varmistukset ja täsmätykset.

MÄÄRÄYS (kohdat 16-17)

- (16) Sisäisen valvonnan valvontatoimenpiteiden ja niiden perusteella laadittujen raporttien tulee olla osa valvottavan jatkuvaa toimintakulttuuria. Sisäisen valvonnan toimivuutta on seurattava.
- (17) Toiminnan jatkuvuuden varmistamisen ja varojen turvaamisen näkökulmasta työeläkevakuutusyhtiön tulee kiinnittää erityistä huomiota tieto- ja muuta turvallisuutta koskeviin riittäviin valvontatoimiin.

8 Compliance

- (1) TVYL 12 d §:n 2 momentin mukaan sisäiseen valvontaan kuuluu säännösten noudattamista valvova toiminto (compliance-toiminto).
- (2) TVYL 9 f §:n nojalla hallitukseen ja sen jäseniin sovellettavan OYL 6 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä.
- (3) TVYL 12 b §:ssä säädetään työeläkevakuutusyhtiön yleisistä hallintovaatimuksista.
- (4) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä sisäisen valvonnan järjestämisestä perustuu TVYL 12 j §:än.

OHJE (kohdat 5-7)

- (5) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan OYL 6 luvun 2 §:n 1 momentissa säädetty hallituksen velvollisuus huolehtia yhtiön hallinnon ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä tarkoittaa, että hallituksella on velvollisuus luoda yhtiön toiminnan kannalta tarpeellinen organisaatio ja varmistaa sen toiminta sekä ryhtyä tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin, jos säännösten vastaista tai muutoin virheellistä toimintaa on havaittu.
- (6) Compliance-toimintoa ei lainkohtaa koskevan hallituksen esityksen 96/2014 mukaan voida yhdistää sisäisen tarkastuksen toimintaan, koska sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida sisäistä valvontaa, jonka osa compliance on.
- (7) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan compliance
  - toiminnolla tarkoitetaan työeläkevakuutusyhtiön toiminnan lainmukaisuuden ja toimintaan liittyvien muiden ulkoisten ja sisäisten sääntöjen noudattamisen riippumatonta valvontaa;
  - toiminnon tarkoituksena on ennaltaehkäistä riskien tai ei-toivottujen liiketoimintamallien toteumista;
  - toiminto tukee hallitusta luotettavan hallinnon järjestämisessä:
  - toiminto toimii tiiviissä yhteistyössä hallintoelinten, johdon, lakiasioiden, muun raportoinnin, liiketoiminnan sekä sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen kanssa;
  - toiminto toimii hallituksen tietokanavana yhtiön menettelytavoista ja auttaa hallitusta tarvittaessa puuttumaan oikeudellisiin riskeihin;
  - toimii kilpailutekijänä. Ulkoisen ja sisäisen normiston rikkomisesta aiheutuvat riskit vähenevät sekä yhtiön arvojen noudattaminen ja tehokkuus paranevat. Tehokas compliance-toiminto on toimiva liiketoiminnan tuki;

- toiminto tunnistaa ja arvioi ennakkoon säännösten noudattamattomuuteen liittyviä haitallisia seuraamuksia;
- toiminto kouluttaa ja neuvoo parhaisiin menettelytapoihin sekä laatii säännösten noudattamiseen liittyvää yhtiötasoisia ohjeistusta ja sääntöjä;
- toiminto seuraa, tiedottaa ja ohjeistaa lainsäädännön muuttumisesta aiheutuvia toiminnan muutostarpeita;
- toiminto antaa tarvittaessa omia täydentäviä suosituksiaan ja ylläpitää tai on mukana ylläpitämässä ainakin Code of Conduct -tyyppistä ohjeistusta, eturistiriitilanteita koskevia toimintaperiaatteita ja lahjonnan vastaisia periaatteita.

MÄÄRÄYS (kohdat 8-9)

- (8) Compliance-toiminnon tulee olla järjestetty suhteessa yhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen.
- (9) Compliance-toiminto tulee järjestää siten, että sen avulla voidaan varmistaa, että työeläkevakuutusyhtiön henkilöstö noudattaa virallista normistoa sekä työeläkevakuutusyhtiön ohjeita ja sääntöjä.

9 Sisäinen tarkastus

- (1) TVYL 12 e §:ssä säädetään työeläkevakuutusyhtiön sisäisestä tarkastuksesta.
- (2) TVYL 12 b §:n 1 momentin mukaan työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava hallituksen hyväksymät kirjalliset toimintaperiaatteet sisäisen tarkastuksen järjestämisestä. TVYL 12 b §:n 2 momentin mukaan yhtiön hallituksen on säännöllisesti arvioitava kirjallisia toimintaperiaatteita.
- (3) TVYL 9 f §:n nojalla hallitukseen ja sen jäseniin sovellettavan OYL 6 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä.

OHJE (kohdat 4-6)

- (4) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan OYL 6 luvun 2 §:n 1 momentissa säädetty hallituksen velvollisuus huolehtia yhtiön hallinnon ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä tarkoittaa, että
  - hallitus vastaa sisäisen tarkastuksen järjestämisestä. Hallituksen tulisi hyväksyä sisäisen tarkastuksen vuosittainen tarkastussuunnitelma.
  - hallituksen on järjestettävä sisäisen tarkastuksen organisaatioasema sekä toimivalta selkeäksi sekä varmistettava yhtiön toimintojen riippumaton ja objektiivinen tarkastus
  - sisäinen tarkastus on valvottavan kokoon ja toimintaan nähden oikein mitoitettu, ja sillä on riittävä ammattitaito ja kokemus
  - sisäisen tarkastuksen palveluja voidaan ostaa ulkopuoliselta palveluntuottajalta, mutta sisäisen tarkastuksen johdon ja valvonnan tulee aina olla organisaation oma osa, eikä sitä voi ostaa ostopalveluna.
- (5) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan TVYL 12 e §:n 2 momentissa tarkoitettu sisäisen tarkastuksen riippumattomuus yhtiön operatiivisesta toiminnasta tarkoittaa, että
  - sisäisen tarkastuksen on oltava riippumaton tarkastettavista toiminnoista ja tilintarkastuksesta. Sisäisen tarkastuksen tulisi kuitenkin olla kiinteä osa yhtiön organisaatiota.
- (6) Finanssivalvonta suosittaa, että TVYL 12 e §:n 3 momentissa tarkoitettu raportointi suoritetaan siten, että toimitusjohtaja ja hallitus voivat ilman turhaa viivästystä ryhtyä toimiin mahdollisten havaittujen epäkohtien poistamiseksi.

10 Riskienhallinta

10.1 Sisältö, organisointi ja huomioon otettavat riskit

- (1) TVYL 12 c §:ssä säädetään työeläkevakuutusyhtiön riskienhallinnasta.
- (2) TVYL 12 b §:n 1 momentin mukaan työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava hallituksen hyväksymät kirjalliset toimintaperiaatteet yhtiön riskienhallintajärjestelmästä. TVYL 12 b §:n 2 momentin mukaan yhtiön hallituksen on säännöllisesti arvioitava kirjallisia toimintaperiaatteita.
- (3) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä riskienhallinnan järjestämisestä perustuu TVYL 12 j §:än.

OHJE (kohta 4)

- (4) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan TVYL 12 c §:ssä mainittu riskienhallinta tarkoittaa strategioita, prosesseja ja raportointimenettelyjä, joilla yhtiöön kohdistuvia, sen liiketoiminnasta aiheutuvia ja liiketoimintaan oleellisesti liittyviä riskejä tunnistetaan, valvotaan, mitataan, seurataan ja hallitaan. Riskienhallintaan kuuluvat Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan myös ne ehkäisevät toimenpiteet, jotka riskien tunnistamisen, raportoinnin ja arvioinnin johdosta on kulloinkin päätetty.

MÄÄRÄYS (kohdat 5-12)

- (5) Riskienhallinnassa on otettava huomioon kaikki olennaiset yhtiön toimintaan vaikuttavat sisäiset ja ulkoiset sekä ulkoistettujen toimintojen riskit. Riskienhallinnassa tulee tarkastella yksittäisiä riskejä ja yksittäisten riskien yhteisvaikutuksia yhtiön toiminnassa.
- (6) Hallitus vastaa siitä, että yhtiön riskienhallinta on riittävä.
- (7) Riskienhallinta on sisällytettävä toimivaksi osaksi yhtiön organisaatorakennetta ja päätöksentekoprosesseja. Yhtiön organisaatorakenteen ja päätöksentekoprosessien on tuettava tehokasta riskienhallintaa.
- (8) Hallituksen tulee hyväksyä kaikki merkittävät riskienhallintaa koskevat periaatteet.
- (9) Yhtiön riskienhallintatoiminnon on seurattava, että riskit tulevat yhtiössä asianmukaisesti ja annetun ohjeistuksen mukaisesti tunnistetuiksi, valvotuiksi, mitatuiksi, seuratuiksi, raportoiduiksi ja hallituiksi. Tarvittaessa sen tulee myös ylläpitää, kehittää ja valmistella riskienhallinnan periaatteita hallituksen vahvistettaviksi sekä laatia menetelmiä käytettäväksi riskien arvioimisessa ja mittaamisessa.

- (10) Riskienhallintatoiminnon on oltava toiminnallisesti riippumaton riskiä ottavista toiminnoista ja rakenteeltaan sellainen, että se helpottaa riskienhallinnan täytäntöönpanoa. Yhtiö voi muuten vapaasti päättää riskienhallintaorganisaation käytännön toteutuksesta.
- (11) Yhtiöllä tulee olla riskienhallintaan tarvittavat menetelmät. Määrällisten mittausmenetelmien lisäksi myös laadullisia riskejä varten on oltava tarvittavat arviointimenetelmät.
- (12) Menetelmien avulla yhtiön on jatkuvasti tunnistettava riittävän kattavasti kaikki riskienhallinnassa huomioon otettavat riskit. Yhtiön on voitava kohtuudella varmistua siitä, että kaikki asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen olennaisesti vaikuttavat riskit on tunnistettu ja saatettu hallituksen käsiteltäviksi. Riskien vaikutusten merkittävyys ja toteutumisen todennäköisyys on arvioitava, ja niiden hallitsemiseksi on kehitettävä asianmukaiset menettelyt.

OHJE (kohdat 13-15)

- (13) TVYL 12 c §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitetulla keskittymäriskillä tarkoitetaan lainkohtaa koskevan hallituksen esityksen 96/2014 mukaan erityisesti riskiä, joka syntyy useista eri tekijöistä, jotka eivät yksinään aiheuta riskiä mutta kohdistuessaan samaan kohteeseen muodostuvat keskittymäriskin tai joka syntyy, jos yhtiön yksittäinen riski muodostaa huomattavan osan vastaavanlaisten riskien yhteismäärästä, jolloin yhtiöllä on normaalia suurempi riski tästä yksittäisestä kohteesta. Tällaisia voivat olla esimerkiksi luotto- ja sijoitusriskit.
- (14) Laissa tarkoitetut operatiiviset riskit liittyvät hallituksen esityksen 96/2014 mukaan yhtiön sisäisiin prosesseihin, henkilöstöön, eri järjestelmiin sekä yhtiötä koskettaviin ulkoisiin tapahtumiin.
- (15) Työeläkevakuutusyhtiöihin sovellettavassa VYL 6 luvun 13 §:ssä säädetään asiakkaiden tuntemisesta ja siihen liittyvistä riskienhallintajärjestelmistä.

10.2 Riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteet

MÄÄRÄYS (kohdat 16-19)

- (16) Hallituksen on vuosittain hyväksyttävä yhtiön koko toiminnan kattavat kirjalliset toimintaperiaatteet riskienhallintajärjestelmästä.
- (17) Riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteissa tulee määritellä yhtiön merkittävimmät riskit, mittarit, riskinoton rajat, riskienhallinnan tavoitteet, riskienhallintatoimenpiteet, vastuut ja valvontaperiaatteet. Lisäksi riskienhallinta tulee sisällyttää tarkoituksenmukaisesti yhtiön toimintojen suunnitteluun laatimalla esimerkiksi keskeisille toiminnoille tai prosesseille erilliset riskienhallinnan toimintaperiaatteet.
- (18) Riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteissa riskinoton rajoja määritettäessä tulee ottaa huomioon yhtiön riskinotto-/riskinkantokyky. Lisäksi on määriteltävä, kuka vastaa riskinotosta, miten riskiä mitataan ja seurataan sekä miten riskin pysymistä hyväksyttävissä rajoissa valvotaan. Riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteissa on otettava huomioon myös ulkoistetut toiminnot.

- (19) Riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteista on käytävä ilmi, miten riskeistä raportoidaan. Riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteiden mukaisesta riskienhallinnan kokonaistilanteesta tulee raportoida vähintään vuosittain yhtiön hallitukselle. Toimintaperiaatteiden mukaisten riskiraporttien tulee olla osa kunkin liiketoiminnan prosesseja.

11 Palkitseminen

- (1) TVYL 12 f §:ssä säädetään työeläkevakuutusyhtiön palkitsemisjärjestelmästä.
- (2) TVYL 12 b §:n 1 momentin mukaan työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava hallituksen hyväksymät kirjalliset toimintaperiaatteet palkitsemisesta. TVYL 12 b §:n 2 momentin mukaan yhtiön hallituksen on säännöllisesti arvioitava kirjallisia toimintaperiaatteita.
- (3) Tässä luvussa palkkiopolitiikalla tarkoitetaan kaikkia yhtiössä noudatettavia palkka- ja palkkiojärjestelmiä mukaan lukien työ- ja johtajasopimuksen päättämiseen liittyvät korvauseriaatteet.

11.1 Hallintoneuvoston ja hallituksen vastuu

OHJE (kohdat 4-5)

- (4) Finanssivalvonta suositaa, että yhtiöllä on hallituksen jäsenistä koostuva palkitsemisvaliokunta, joka keskittyy palkitsemisen toimintaperiaatteiden ja niiden osana palkkiopolitiikan valmisteluun ja toimivuuden varmistamiseen. Valiokunnan tulisi mahdollisia riippumattomia asiantuntijoita kuultuaan laatia palkitsemisen toimintaperiaatteet, palkkiopolitiikka sekä tarvittavat muutosesitykset niiden rakenteeseen ja vastata siitä, että ne vastaavat yhtiössä ja sääntelyssä tapahtuneita muutoksia.
- (5) Finanssivalvonta suositaa, että hallitus vahvistaa yhtiön palkkiopolitiikan osana palkitsemisen kirjallisia toimintaperiaatteita sekä seuraa ja valvoo niiden täytäntöönpanoa. Hallintoneuvoston tulisi seurata ja valvoa TVYL 9 d §:n 1 momentin nojalla vahvistamiensa hallituksen jäsenten palkkioiden kehitystä. Hallituksen tulisi arvioida palkkiopolitiikan toimivuutta ja rakennetta aika-ajoin.

11.2 Muuttuvan (tulospohjaisen) palkitsemisen periaatteet

OHJE (kohdat 6-10)

- (6) Yhtiön palkkaus voi koostua kiinteästä ja muuttuvasta palkitsemisesta.
- (7) Kun kyseessä on muuttuva palkitseminen, Finanssivalvonta suositaa, että muuttuva palkanosa perustuu arvioon henkilön ja toiminnon suoriutumisesta sekä yhtiön kokonaistuloksesta.
- (8) Finanssivalvonta suositaa, että suorituksen arviointi perustuu pidemmän aikavälin (so. useamman vuoden) tuloksiin, jotta voidaan varmistua tulospohjainen palkitsemisen ottavan huomioon yhtiön strategiset tavoitteet ja myös sellaiset palkitsemisen lakimääräiset

edellytykset kuin toiminnan tarkoitus sosiaaliturvaan kuuluvan lakisääteisen eläkevakuutusliikkeen harjoittajana. Eläkevakuutusliikkeen toimeenpanoon olennaisesti kuuluvan asiakaspalvelusuorituksen laadun mittaamisessa saattaa usean vuoden tulosta lyhempi ajanjakso olla kuitenkin palvelun tasalaatuisuuden, ja siten yhtiön, vakuutuksenottajien ja vakuutettujen edun varmistamiseksi perustellumpi.

- (9) Finanssivalvonta suosittaa, että suorituksen arviointi lisäksi perustuu sekä tuloksen mittaamishetken että arvioitujen tulevien riskien toteutumiseen. Siksi huomattavaksi katsottavien muuttuvan palkitsemisosan maksua olisi suositeltavaa lykätä. Mikäli osoittautuu, että tulostavoite on saavutettu ottamalla sellaista riskiä, joka realisoituu ennen muuttuvan palkitsemisen maksua, yhtiöllä pitäisi olla mahdollisuus pidättäytyä maksusta.
- (10) Finanssivalvonta suosittaa, että yhtiö määrittelee etukäteen, miten myöhemmät muutokset palkittavan henkilön työ- tai toimitusjohtajasuhteessa lykättyyn palkintaan vaikuttavat.

11.3 Julkisuus

OHJE (kohdat 11-13)

- (11) Finanssivalvonta suosittaa, että henkilöstö voi tutustua palkitsemisen toimintaperiaatteisiin ja palkkiopolitiikan yleisiin periaatteisiin. Jokaiselle tulisi ennakolta selvittää hänen palkkansa ja palkkioidensa määräytymisperusteet ja niiden arviointiprosessi. Arviointiprosessi ja sen tulos tulisi dokumentoida asianmukaisesti.
- (12) Finanssivalvonta suosittaa, että palkitsemisen toimintaperiaatteita ja palkkiopolitiikkaa koskevat tiedot julkistetaan selkeällä ja helposti ymmärrettävällä tavalla ottaen kuitenkin huomioon luottamuksellisuuteen ja tietosuojaan liittyvät säännökset. Tiedot voitaisiin julkistaa itsenäisenä palkitsemisen toimintaperiaatteita ja palkkiopolitiikkaa koskevana selvityksenä tai esimerkiksi tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yhteydessä.
- (13) Ainakin seuraavat tiedot tulisi julkistaa:
- palkitsemisen toimintaperiaatteiden ja palkkiopolitiikan määrittelyn päätöksentekoprosessi;
  - palkkiopolitiikan ja tuloksen välinen riippuvuus;
  - tuloksen mittaamisen ja riskipainotuksen perusteet;
  - periaatteet, joita sovelletaan palkkiopolitiikan muuttuvia osia maksettaessa sekä;
  - tulos pohjaiseen palkkiopolitiikkaan sovellettavat muut keskeiset periaatteet.

11.4 Luettelot

OHJE (kohta 14)

- (14) Finanssivalvonta suosittaa, että yhtiö pitää ajantasaista luetteloa palkkiopolitiikkojen piiriin kuuluvista henkilöistä.

12 Hyvän vakuutustavan valvonta

- (1) TVYL 31 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta valvoo, että työeläkevakuutusyhtiöt noudattavat vakuutustoimintaa koskevaa lainsäädäntöä ja hyvää vakuutustapaa.
- (2) On tilanteita, joissa laki tai sopimuksen ehdot eivät anna menettelytapakysymykseen suoraa vastausta. Hyvä tapa voi tällöin täydentää muuta sääntelyä ja nousta ratkaisuperusteena keskeiseen asemaan. Hyvä tapa voi esimerkiksi nousta esiin yksittäisten asiakkaiden kohdalla silloin, kun heidän korvausvaatimuksiaan arvioidaan finanssialan lautakunnissa tai yleisissä tuomioistuimissa. Finanssitoiminnassa tunnetaan useita erilaisia hyviä käytänteitä. Esimerkiksi hyvä vakuutus-, pankki- ja esimerkiksi arvopaperimarkkinatapa ohjaavat toimijoiden toimintaa finanssimarkkinoilla.
- (3) Finanssivalvonnan lakisääteisiin päätehtäviin kuuluu hyvän vakuutustavan valvonta. Tätä viranomaisvalvontaa toteutetaan lähinnä asiakaskollektiivien tai koko asiakaskunnan tasolla. ”Hyvä vakuutustapa” on vanha vakuutus oikeudellinen periaate, jota on vakiintuneesti käytetty vakuutus alalla. Käsite on saanut sisältöä muun muassa myös vakuutus sopimus lain (543/1994) sekä VYL:n esitöiden kautta. Periaate on hyvin yleinen ja muistuttaa kasuistisen luonteensa vuoksi kilpailuoikeussäännöstöä.
- (4) Käsite sisältää perussäännön, jonka mukaan vakuutus alalla päätös valtaa käyttävän toiminnan on oltava paitsi lain sanamuodon mukaista, myös sen tarkoituksen mukaista, eettisesti kestävä, kohtuullista ja oikeuden mukaista. Edellä todetun voinee tiivistää myös toteamukseen, jonka mukaan kaikki se mikä ei ole erikseen kiellettyä, ei välttämättä ole sallittua. Valvonnan näkökulmasta tämä on perinteisesti tarkoittanut sitä, että painopiste ei ole siinä miten vakuutus yritysissä toimitaan vaan siinä, miten niissä pitäisi toimia. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että käsite saa sisältönsä, kun arvioidaan hyvän vakuutustavan merkitystä vakuutuksenottajien, mahdollisten vakuutuksenottajien, korvauksensaajien ja vakuutettujen – ei yhtiöiden näkökulmasta. Finanssivalvonta ei siten käsitteen perusteella arvioi vakuutus yhtiöiden sisäistä toimintakulttuuria, vaan vakuutus yritysten ja ”ulkomaailman” välistä suhdetta.
- (5) Lakisääteisistä vakuutuksista työeläkevakuutuksessa lainsäädännöllinen ympäristö on erityislaatuinen. Sen ydin on TVYL:ssa, mutta se saa vaikutteita myös muusta lainsäädännöstä, kuten hallintolaista (434/2003) ja yleisistä yhtiöoikeudellisista – esimerkiksi hyvän hallinnon - periaatteista. Työeläkevakuuttaminen perustuu luonteensa vuoksi siten voimakkaammin lakiin, jolloin sopimusvapaus ja sen myötä vakuutusehtojen soveltamisala kapenevat yksityisvakuutuksen vastaavasta. Hyvä vakuutustapa liittyy vakuutus alalla erityisesti yksityisvakuutukseen mutta sillä on merkityksensä myös lakisääteisen vakuutuksen puolella.

OHJE (kohta 6)

- (6) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan TVYL 31 §:n 1 momentin mukainen työeläkevakuutusyhtiöiden velvollisuus noudattaa hyvää vakuutustapaa tarkoittaa, että
- työeläkevakuutusyhtiön tulee noudattaa liiketoimissaan ja sopimussuhteissaan hyvän vakuutustavan mukaisia periaatteita.
  - työeläkevakuutusyhtiön tulee kohdella kaikkia oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti eivätkä sen liiketoimet saa tuottaa epäoikeutettua etua esimerkiksi yksittäiselle vakuutuksenottajalle. Kaikki työeläkevakuutusyhtiön ja vakuutuksenottajan väliset liiketoimet, myös esimerkiksi lainojen ja muun vakuutuksenottajan toiminnan rahoittamisen, kiinteistö- ja muiden kauppojen sekä vuokrasopimusten tulee olla tehty hyvän tavan mukaisesti markkinaehtoin. Vakuutuksenottajilta ostettavat palvelut tulee ostaa markkinaehtoisesti.
  - työeläkevakuutusyhtiön toiminnan yhteiskunnallinen tarkoitus ja itsenäisyys edellyttävät, että yhtiö ei suhteissaan vakuutuksenottajiin tai muissa liiketoimissaan käytä yhtiön toimintaan kuulumattomia järjestelyjä. Järjestelyä voidaan pitää sopimattomana esimerkiksi, jos työeläkevakuutukseen tai sijoitustoimintaan liittyviin liiketoimiin sidotaan työeläkevakuutusyhtiön kanssa samaan ryhmittymään kuuluvien vakuutusyhtiöiden vakuutusten tai muiden palvelujen hankkiminen tai käyttö.
  - työeläkevakuutusyhtiöillä tulee olla hallituksen hyväksymät kirjalliset ohjeet yhtiön ja vakuutuksenottajien välisissä liiketoimissa ja sopimussuhteissa noudatettavista periaatteista.

13 Sijoitustoiminnan järjestäminen ja sijoitussuunnitelma

- (1) TVYL 26 §:n 2 momentin mukaan työeläkevakuutusyhtiölle kuuluvat rahavarat ja muut varat on pidettävä erillään työeläkevakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvan yhtiön tai muun yhteisön tai säätiön varoista. TVYL 26 §:n 3 momentin mukaan työeläkevakuutusyhtiön varainhallinta ja maksuliikenne on järjestettävä siten, että varoja ei käytetä työeläkevakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvan yhtiön tai muun yhteisön tai säätiön varainhallintaan tai maksuliikenteeseen. TVYL 26 §:n 4 momentin mukaan yhtiö voi erityisestä syystä vähäisessä määrin poiketa siitä, mitä TVYL 26 §:n 3 momentissa säädetään maksuliikenteestä, siten kuin Finanssivalvonta tarkemmin päättää.
- (2) TVYL 27 §:n 1 momentin mukaan työeläkevakuutusyhtiön sijoitustoiminnan on oltava itsenäistä. Yhtiöllä on oltava sijoitustoimintaa varten riittävä oma henkilöstö. TVYL 27 §:n 4 momentin mukaan työeläkevakuutusyhtiö voi kuitenkin ostaa tiettyjä lainkohdassa mainittuja sijoitustoimintaan liittyviä palveluja yhtiön ulkopuolelta edellyttäen, ettei näin vaaranneta työeläkevakuutusyhtiön sijoitustoiminnan itsenäisyyttä.
- (3) TVYL 28 §:n 1 momentin mukaan työeläkevakuutusyhtiön hallituksen on laadittava yhtiölle sijoitussuunnitelma.
- (4) Finanssivalvonta antaa TVYL 27 §:n 5 momentin mukaan tarkemmat määräykset TVYL 27 §:n 4 momentissa tarkoitetuista työeläkevakuutusyhtiön omaa sijoitustoimintaa täydentävistä varojenhoitopalveluista, sijoitustoiminnan asiantuntijapalveluista, aputoiminnoista tai näihin rinnastettavista muista palveluista.
- (5) Finanssivalvonta antaa TVYL 28 §:n 3 momentin mukaan tarkemmat määräykset TVYL 28 §:ssä tarkoitettusta sijoitussuunnitelmasta.

13.1 Työeläkevakuutusyhtiön sijoitustoiminnan järjestäminen

13.1.1 Varainhallinnan ja maksuliikenteen järjestäminen

OHJE (kohdat 6-7)

- (6) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan TVYL 26 §:n 3 momentti edellyttää, että työeläkevakuutusyhtiöllä on maksuliikennettään varten omat, muista yhteisöistä erilliset kassa- ja pankkitilit. Työeläkevakuutusyhtiö ei esimerkiksi voi käyttää yhteistä konsernitiliä muun yhteisön tai säätiön kanssa. Konsernitilillä tarkoitetaan pankkitiliä, jossa maksuliikenne on hajautettu yksikkökohtaisesti, mutta varojen hallinta hoidetaan keskitetysti. Sellainen on esimerkiksi pankkitili, jossa eri yhteisöjen pankkitilien varat

kootaan yhdeksi kokonaisuudeksi, ja jonka alatileihin kullakin yhteisöllä on oma käyttöoikeutensa.

- (7) TVYL 26 §:n 4 momentin mukainen poikkeus on mahdollinen esimerkiksi selvittelytilejä käytettäessä. Työeläkevakuutusyhtiön ja muun yhteisön tai säätiön välillä on mahdollista käyttää erilaisia selvittelytilejä, joille kirjataan palvelujen ostoa ja myyntiä tai näitä vastaavia tapahtumia tai työeläkevakuutusyhtiön ja asunto- ja kiinteistöyhteisöjen välistä vähäistä maksuliikennettä, ei kuitenkaan vakuutusmaksuliikennettä. Tiliä ei myöskään saa käyttää työeläkevakuutusyhtiön ja muun edellä mainitun yhteisön tai säätiön yhteisten tai yhteisöjen välisten omaisuuden saantoja tai luovutuksia koskevien tilitapahtumien kirjaamiseen. Tilin saldon tulee jatkuvasti olla euromäärältään vähäinen. Tilin tapahtumat selvitetään kuukausittain, kuitenkin viimeistään tilitapahtumakuukautta seuraavan kuukauden aikana.

13.1.2 Sijoitustoiminnan itsenäisyyden järjestäminen

OHJE (kohdat 8-9)

- (8) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan TVYL 27 §:n 1 momentissa tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiön sijoitustoiminnan itsenäisyys varmistetaan siten, että sijoitustoiminnan päätöksenteon valmistelusta ja päätöksenteosta vastaa työeläkevakuutusyhtiön oma sijoitustoiminnan organisaatio ja henkilöstö, joka on riippumaton muista tahoista. Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan TVYL 27 §:n 1 momentti edellyttää, että yhtiön omalla henkilökunnalla on riittävässä määrin sellaista sijoitustoiminnan osaamista ja ammattitaitoa, ettei laitoksen tarvitse turvautua sijoitustoiminnassaan muihin kuin sijoitustoimintaa täydentäviin varojenhoitopalveluihin, aputoimintoihin ja näihin rinnastettaviin muihin palveluihin.
- (9) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan sijoituspäätösten valmistelua ja tekemistä palveleva tietojen tuottaminen ja kerääminen sijoitusmarkkinoilta on sellaista TVYL 27 §:n 4 momentissa tarkoitettua palvelua, jota voidaan hankkia yhtiön ulkopuolelta. Tällaisia toimintoja voivat olla muun muassa erilaiset markkina-analyytit, yritystutkimukset, luottotietojen hankkiminen sekä sijoitustoimintaan liittyvät koti- ja ulkomaiset asiantuntijapalvelut.

MÄÄRÄYS (kohta 10)

- (10) Työeläkevakuutusyhtiön ulkopuolelta ostettavien aputoimintojen tulee tuottaa yhtiön käyttöön sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen sijoitustoiminnan päätösten valmistelussa ja seurannassa.

OHJE (kohdat 11-12)

- (11) Edellä kohdassa 10 mainittuja aputoimintoja voivat olla esimerkiksi sijoitustoiminnan tietojenkäsittelyyn, juridiikkaan ja laskentatoimeen liittyvät palvelut. Aputoimintoja voivat olla myös jo tehtyjen sijoituspäätösten toteuttamiseen ja sijoitusten hoitoon liittyvät toiminnot kuten esimerkiksi kiinteistöjen huoltopalvelut.
- (12) Työeläkevakuutusyhtiö voi tehdä sijoitustoimintaa täydentäviä omaisuudenhoitosopimuksia esimerkiksi luottolaitoksen, sijoituspalvelulaissa (747/2012) tarkoitetun

sijoituspalveluyrityksen tai siihen rinnastettavan yrityksen sekä muussa valtiossa toimiluvan saaneen, julkisen valvonnan alaisen sijoituspalveluyrityksen kanssa.

MÄÄRÄYS (kohdat 13-15)

- (13) Työeläkevakuutusyhtiön hallituksen tulee hyväksyä sopimukset ulkopuolisten omaisuudenhoidtajien kanssa. Erityisesti päätöksentekovaltuuksia annettaessa tulee varmistaa, että työeläkevakuutusyhtiön itsenäinen päätöksenteko sijoitusasioissa ei vaarannu.
- (14) Sijoitusvarojen hoitoa koskevasta omaisuudenhoitosopimuksesta tulee ilmetä ainakin seuraavat seikat:
- toimeksiannon laajuus ja valtuudet
  - sijoitustoiminnan periaatteet ja rajoitukset (mm. tavoitteet, riskit, omaisuuden allokointi)
  - säännöllinen raportointi (mm. tuotto/tavoitteet, allokaatio ja riskitaso)
  - hoitopalkkio
  - sopimuksen irtisanomismenettely.
- (15) Toimeksianto saa koskea vain tiettyä, rajattua osuutta työeläkevakuutusyhtiön sijoituksista ja näiden toimeksiantojen yhteismäärä ei saa olla merkittävä. Toimeksiannon osuus omaisuudenhoitoyhteisön hallinnassa olevista kokonaisvaroista ei myöskään saa olla merkittävä.

13.2 Hallituksen vastuut sijoitustoiminnassa ja sijoitustoiminnan riskienhallinnassa / sijoitussuunnitelma

OHJE (kohta 16)

- (16) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan TVYL 28 §:n 1 momentti tarkoittaa, että hallitus vastaa yhtiön varojen sijoittamisesta, sijoitusvaltuuksien asianmukaisuudesta sekä sijoittamisen riskeistä.

MÄÄRÄYS (kohdat 17-19)

- (17) Hallitus vastaa sijoitussuunnitelman pitämisestä ajan tasalla.
- (18) Ainakin seuraavat asiakokonaisuudet tulee käsitellä sijoitussuunnitelman yhteydessä sen lisäksi, mitä TVYL 28 §:n 2 momentissa säädetään:
- Toimintaympäristön ja yhtiön toiminnan sijoitustoiminnalle asettamat vaatimukset lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.
    - Arvio toimintaympäristön tilasta ja kehitysnäkymistä.
    - Arvio yhtiön vakavaraisuuden kehittymisestä
    - Vastuullisen vakuutusmatemaatikon sijoitusriskienhallintaa ja sijoitustoimintaa varten laatima selvitys vastuuvelan luonteen ja tuottovaateen sekä vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden ylläpidon

- asettamista vaatimuksista sekä yhtiön vakuutusteknisten riskien hallinnan asianmukaisuudesta ottaen huomioon yhtiön toiminnan laatu ja laajuus.
- Arvio sijoitussalkun keskeisistä riskeistä mm. arvonmuutosten ja odotettujen tuottojen osalta
- Sijoitustoiminnan yleiset periaatteet
    - Yhtiön sijoitustoiminnan strategiset tavoitteet
    - Riskienhallinnalliset tavoitteet ja rajoitteet
    - Sijoituksiin liittyvät merkittävimmät riskit, kuten valuutta-, luotto-, korko-, markkina- ja likviditeettiriski jne.
    - Johdannaisten käytön periaatteet
- Periaatteiden kuvauksessa tulee tarvittaessa ottaa kantaa periaatteiden ja toiminnan eroavuuksiin pitkällä ja lyhyellä aikavälillä.
- Varojen sijoittaminen vuonna X
    - Perusallokaatio (sijoitettavien varojen jakautuminen omaisuuslajeihin) ja sallitut vaihteluvälit eli limiitit
    - Tuottotavoitteet
    - Riskienhallinnalliset tavoitteet ja rajoitteet (limiitit) sekä mahdolliset vertailuindeksit.
    - Varavaraisuusluokittelun perusteet
  - Ohjausjärjestelmä
    - Hallitus
    - Toimitusjohtaja
    - Sijoitusorganisaation päätösvaltuudet
    - Ulkopuolisten palveluiden käyttö
    - Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan organisointi tai viittaus hallituksen niistä mahdollisesti tekemään erilliseen päätökseen
    - Sijoitustoiminnan jatkuvuuden varmistaminen normaaliolojen häiriötilanteissa
  - Raportointijärjestelmien kuvaus
    - Sijoitusriskienhallintatoiminnon raportointi
    - Sijoitustoiminnon raportointi
    - Tilanteet, joissa hallitukselle raportoidaan erikseen
  - Muut keskeiset linjauspäätökset
    - Omistajaohjauksen periaatteet tai viittaus hallituksen asiasta mahdollisesti tekemään erilliseen päätökseen

- Vastuullisen sijoittamisen periaatteet tai viittaus hallituksen asiasta mahdollisesti tekemään erilliseen päätökseen

- Sijoitussuunnitelman päivittämisen periaatteet

(19) Finanssivalvonnalle on toimitettava hallituksen hyväksymä sijoitussuunnitelma ja ne hallituksen tekemät muut päätökset, joihin sijoitussuunnitelmassa edellä sanotun mukaisesti mahdollisesti viitataan.

14 Luotonotto, siitä Finanssivalvonnalle tehtävät ilmoitukset sekä luottohäiriöriskisopimukset

- (1) Finanssivalvonnalle lainan ottamisesta tehtävistä ilmoituksista säädetään VYL15 luvun 1 §:n 2 momentissa.
- (2) Finanssivalvonta antaa VYL 15 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan tarkemmat määräykset lainan ottamista koskevan ilmoituksen antamisesta ja sen sisällöstä.
- (3) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä sellaisesta luottohäiriöriskinvaihtosopimuksesta, joka voidaan rinnastaa VYL 15 luvun 3 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun luottohäiriöriskinvaihtosopimukseen, perustuu VYL 15 luvun 3 §:n 2 momentin 2 kohtaan.

MÄÄRÄYS (kohdat 4-7)

- (4) Työeläkevakuutusyhtiön ja VYL 15 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitetun tytäryhteisön on viimeistään kahden viikon kuluessa luoton ottamisesta ilmoitettava Finanssivalvonnalle:
  - välttämättömän maksuvalmiuden hoitamiseksi ottamastaan luotosta,
  - pääomalainan ottamisesta ja
  - oman henkilökuntansa omistamalta henkilöstörahostolta ottamastaan luotosta.
- (5) Ennen vuositilintarkastusta on Finanssivalvonnalle laadittava lisäksi erillinen ilmoitus, jossa edellä kohdassa 4 todettujen luottojen osalta ilmoitetaan kaikki:
  - työeläkevakuutusyhtiöllä voimassa olevat luotot,
  - työeläkevakuutusyhtiön edellisen kalenterivuoden aikana nostamat luotot,
  - työeläkevakuutusyhtiön tytäryhteisöjen voimassa olevat luotot ja
  - työeläkevakuutusyhtiön tytäryhteisöjen edellisen kalenterivuoden aikana nostamat luotot.
- (6) Liiketoimintaan liittyvät tavanomaiset tililuotot ja muut niihin rinnastettavat luotot on ilmoitettava vain, mikäli Finanssivalvonta sitä erikseen pyytää.
- (7) Luottohäiriöriskinvaihtosopimukset katsotaan vakioiduiksi sopimuksiksi eikä niitä tulkita vakuuden antamiseksi, jos sopimukset on laadittu International Swaps and Derivatives Associationin (ISDA) laatimien tai muiden vastaavien standardoitujen mallidokumentaatioiden mukaisesti.

15 Työeläkelaitosten välisiin vastuunsiirtoihin kytketyt omaisuusjärjestelyt

- (1) Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamisesta eläkesäätiölle tai eläkekassalle säädetään TVYL 10 a luvussa. TVYL 29 c §:n 1 momentin mukaan työeläkevakuutusyhtiön ja vastaanottavan eläkelaitoksen on haettava työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovutukselle Finanssivalvonnan suostumus. TVYL 29 c §:n 3 momentin mukaan Finanssivalvonnan on annettava suostumuksensa työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamiseen, jollei toimenpide loukkaa vakuutettuja etuja ja jollei sen katsota vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä.
- (2) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamista koskevasta hakemuksesta ja hakemuksessa tarvittavista selvityksistä perustuu TVYL 29 c §:n 5 momenttiin.
- (3) Työeläkevakuutusyhtiöiden vakuutuskannan ja sen osan luovuttamisesta toiselle työeläkevakuutusyhtiölle säädetään TVYL 10 luvussa. TVYL 29 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonnan on annettava suostumuksensa vakuutuskannan tai sen osan luovuttamiseen, jollei toimenpide loukkaa vakuutettuja etuja, jollei sen katsota vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä ja jos Finanssivalvonta katsoo vakuutuskannan luovuttamisen olevan työeläkejärjestelmän toimeenpanon kannalta perusteltua. Finanssivalvonnalla on oikeus liittää suostumukseensa ehdot, joita se pitää tarpeellisina vakuutettujen etujen tai vakuutustoiminnan terveen kehityksen turvaamiseksi.

OHJE (kohta 4)

- (4) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan TVYL 29 c §:n 3 momentti ja TVYL 29 §:n 1 momentti edellyttävät, että vastuunsiirtoihin ei kytketä eikä niiden ohella tehdä vastuunsiirtoihin kuulumattomia siirtyvän omaisuuden arvoon nähden merkityksellisiä kiinteistökauppoja tai muita omaisuusjärjestelyjä joko työnantajan tai sellaisen tahon kanssa, jossa työnantaja omistuksen perusteella tai muuten voi käyttää tosiasiallisesti määräysvaltaa vastuunsiirrossa.

MÄÄRÄYS (kohta 5)

- (5) Suostumuksen antamiselle asetettujen edellytysten täyttymisen arviointia varten hakijoiden tulee TVYL 10 a luvun mukaista vastuunsiirtoa koskevan hakemuksen yhteydessä ilmoittaa Finanssivalvonnalle tässä kohdassa sanotut seuraavien tahojen väliset omaisuusjärjestelyt: vastaanottava työeläkelaitos, luovuttava työeläkelaitos,

luovuttavan/vastaanottavan työeläkelaitoksen vastuunsiirtoon liittyvä työnantaja ja työnantajan edellä kohdassa 4 sanottu määräysvaltayhteisö:

- kaikki vastuunsiirtoon liittyvät, vastuunsiirron yhteydessä toteutettavat ja kahden vuoden kuluessa vastuunsiirron jälkeen toteutettavaksi sovitut omaisuusjärjestelyt; sekä
- kaikki kaksi vuotta ennen vastuunsiirtoa toteutetut omaisuusjärjestelyt.

OHJE (kohta 6)

- (6) Finanssivalvonta suosittaa, että Finanssivalvonnalle ilmoitetaan myös TVYL 10 luvun mukaisten vastuunsiirtojen osalta edellä kohdassa 5 mainitut tiedot.

16 TVYL:n mukaisen työnantajakohtaisen vakuutuskannan, eli vakuutustoiminnan ja vakuutuskannan luovuttamisesta laadittava hakemus

- (1) TVYL 29 c §:n 1 momentin mukaan työeläkevakuutusyhtiön ja vastaanottavan eläkelaitoksen on haettava työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovutukselle Finanssivalvonnan suostumus.
- (2) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamista koskevasta hakemuksesta ja hakemuksessa tarvittavista selvityksistä perustuu TVYL 29 c §:n 5 momenttiin.

MÄÄRÄYS (kohta 3)

- (3) Haettaessa Finanssivalvonnan suostumusta työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovutukselle, on hakemuksen liitteenä toimitettava seuraavat asiakirjat:
  - Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamista koskeva sopimus
  - Vakuutuskannan luovuttavan työeläkevakuutusyhtiön ja vastaanottavan eläkelaitoksen päätökset asiasta.
  - Työeläkevakuutusyhtiön vakuutusmatemaatikon selvitys luovutuksessa siirtyvän vastuuelan määrästä
  - Selvitys sekä luovuttavan että vastaanottavan eläkelaitoksen vakavaraisuuspääoman määrästä ja vakavaraisuusrajaista sekä siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrästä.
  - Mikäli siirtyvän omaisuuden luonne edellyttää enemmän vakavaraisuuspääomaa tai vakavaraisuuspääomaa siirtyy vähemmän kuin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa työntekijän eläkelain mukaisen työnantajakohtaisen vakuutuskannan, vastuun ja vakuutustoiminnan luovuttamisessa siirrettävästä vakavaraisuuspääomasta edellytetään, tulee hakemukseen liittää selvitys siitä, miten ja koska vakavaraisuuspääoman täydennys suoritettaisiin.
  - Selvitys siirtyvän omaisuuden määrästä, omaisuuslajeista, arvostusperusteista ja mahdollisesta työnantajasidonnaisesta omaisuudesta.
  - Selvitys siirtyvästä vakuutuskannasta, työnantajasta, vakuutuksen numerosta ja vakuutettujen piiristä.

- Selvitys siitä, onko samaa vakuutuskantaa tai osaa siitä luovutettu aikaisemmin. Mikäli vakuutuskantaa tai osaa siitä on luovutettu aikaisemmin selvitys siitä, että aiemman ja suunnitellun uuden luovutushetken välillä on kulunut vähintään viisi vuotta.
- Selvitys siitä, mitä siirrosta aiheutuvista kohtuullisista hallinnollisista kustannuksista on sovittu.

17 Varautuminen valmiuslain ja puolustustilalain mukaisiin poikkeusoloihin

- (1) Tässä luvussa tarkoitetaan
- poikkeusoloilla valmiuslain (1552/2011) mukaista poikkeusolojen voimassaoloaika ja puolustustilalain (1083/1991) mukaista puolustustilan voimassaoloaika ja
  - työeläkevakuutusyhtiön vastuulla olevilla keskeisillä julkisilla tehtävillä tarkoitetaan esimerkiksi kansalaisten toimeentuloturvaan ja eläkevarojen pysyvyyteen kuuluvia tehtäviä. Tällaisiin tehtäviin liittyviä, yhtiötä ja sitä kautta kansalaisia koskevia poikkeusolokaskeja ovat muun muassa eläkkeiden maksun vaarantuminen, eläkkeiden rahoituksen ja likviditeetin hallinnan vaarantuminen, erilaisten yhtiön omien tai yhteiskunnan järjestelmien ja infrastruktuurin toiminnan vaarantuminen, omalla vastuulla olevien verkostojen toimimattomuus ja palvelutoiminnan pysähtyminen sekä esimerkiksi erilaiset informaatio- ja vastapuoliriskit.
- (2) VYL 31 luvun 13 §:n 1 momentin mukaan vakuutusyhtiön tulee varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa osallistumalla vakuutusalan valmiussuunnitteluun ja valmistelemalla etukäteen poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa sekä muin toimenpitein.

17.1 Poikkeusolojen toimintakyky

OHJE (kohta 3)

- (3) Finanssivalvonta suosittelee, että työeläkevakuutusyhtiö säilyttää toimintakykynsä vähintään 12 kuukautta kestävä poikkeusolon ajan. Yhtiön toimintakyky tulisi mitoittaa siten, että sen vastuulla olevat keskeiset julkiset tehtävät eivät poikkeusoloissa vaarannu.

17.2 Varautuminen poikkeusolojen toimintakyvyn ylläpitämiseen

OHJE (kohdat 4-9)

- (4) Velvollisuus ennakkoliseen varautumiseen.
- Finanssivalvonta suosittelee, että yhtiö jo normaalioloissa ryhtyy poikkeusoloja koskevan toimintakykyvelvoitteen turvaamiseksi ennakkolisiin varautumistoimiin.
- (5) Valmiussuunnitelma osana yhtiön riskienhallintadokumentaatiota.

- Finanssivalvonta suosittaa, että yhtiö laatii hallituksen hyväksymän valmiussuunnitelman.
- (6) Valmiussuunnitelman tarkoitus.
- Finanssivalvonta suosittaa, että valmiussuunnitelma turvaa poikkeusoloissa sellaiset kansalaisten toimeentuloturvaan ja eläkevarojen pysyvyyteen vaikuttavat seikat, joihin yhtiö voi omilla toimillaan vaikuttaa. Toisin sanoen, poikkeusolojen aikaisen toimintakyvyn kannalta keskeisten julkisten tehtävien, kuten eläkkeiden ratkaisu- ja maksatustoiminnan, varojenhoidon, asiakastietojen, tietojärjestelmien, niiden tarvitseman tietojenkäsittelyinfrastruktuurin sekä palveluverkostojen toimivuuden ja käytettävyyden turvaaminen sekä häiriötön hoito.
- (7) Valmiussuunnitelman pääsisältö.
- Finanssivalvonta suosittaa, että valmiussuunnitelmassa kuvataan poikkeusolojen toimintaperiaatteet, toiminnot, palvelut sekä tarvittava yhteistyö sidosryhmien kanssa. Suunnitelman tulisi sisältää myös toimivuusvaatimukset poikkeusolotilanteisiin, palveluiden hallitun supistamisen vaiheet sekä toimenpiteet normaalioloihin palaamiseksi.
- (8) Vastuu valmiussuunnitelman ajantasaisuudesta ja toteuttamisesta.
- Finanssivalvonta suosittaa, että toimitusjohtaja tai hallituksen tehtävään erikseen määräämä henkilö vastaa valmiussuunnitelman ajantasaisuudesta, valmiussuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin ryhtymisestä, poikkeusoloihin varautumisesta, toiminnan johtamisesta, päätöksentekojärjestelmän ylläpitämisestä sekä viestinnästä kaikissa oloissa.
- (9) Valmiussuunnitelman toimintakelpoisuus.
- Finanssivalvonta suosittaa, että valmiussuunnitelman toimintakelpoisuus varmistetaan normaalioloissa testaamalla.

17.3 Varautuminen tietojen hallinnan ja tietotekniikan osalta

OHJE (kohta 10)

- (10) Finanssivalvonta suosittaa, että
- yhtiö turvaa tietojen säilymisen ja riittävän tapahtumien kirjaamisen poikkeusoloissa. Mikäli tietojärjestelmät eivät ole käytössä, tietoliikenne ei toimi tai muut infrastruktuurin palvelut ovat rajoitetusti käytettävissä, tulisi tietojen säilyminen ja riittävä tapahtumien kirjaaminen varautua suorittamaan muulla tavoin.
  - yhtiö varmistaa tietojenkäsittelyn infrastruktuurissa poikkeusolojen varmuuskopioinnin toipumisjärjestelmineen.
  - yhtiö järjestää toiminnan jatkuvuuden kannalta riittävän tietojen ja ohjelmien varmistuksen toipumisjärjestelmineen riittävän etäälle sijaitseviin turvatiiloihin.
  - yhtiö varmistaa kansalaisten toimeentuloturvan ja eläkevarojen pysyvyyden varmistamiseksi poikkeusoloissa riittävän määrän tietojenkäsittelykapasiteettia.

- yhtiöllä on toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi kyky käynnistää tietojenkäsittelytoiminta uudessa ympäristössä/varakonekeskuksessa.
- yhtiö varmistaa valmiiksi suunnitellut ja toimivat yhteydet tarpeellisiin yhteistyökumppaneihin sekä yhteisiin tai keskitettyihin tietovarastoihin.
- yhtiö suunnittelee varmistusten käytön siten, että niiden tietojen ja käytettävissä olevien ohjelmistojen pohjalta kyetään käynnistämään liiketoiminta uudelleen siinäkin tilanteessa, että varsinainen tietojenkäsittelykeskus ja sen lähialueet ovat pysyvästi tuhoutuneet. Tämä edellyttäisi varmistusten käyttövalmiuden varmistamista.

17.4 Varautuminen ulkoistettujen toimintojen osalta

OHJE (kohdat 11-12)

- (11) Finanssivalvonta suositaa, että poikkeusoloihin varautuminen ulotetaan ulkoistettuihin toimintoihin siinä laajuudessa kuin yhtiön keskeisten julkisten tehtävien turvaaminen edellyttää. Vaatimus tulisi ottaa huomioon jo ulkoistamissopimuksissa.
- (12) Finanssivalvonta suositaa, että ulkoistettujen palvelujen toimivuus ja käytettävyys varmistetaan valvonnalla ja sopimusjärjestelyillä.

17.5 Ohjeen noudattaminen

OHJE (kohta 13)

- (13) Finanssivalvonta suositaa, että työeläkevakuutusyhtiö, joka ei noudata tätä ohjetta, ilmoittaa Finanssivalvonnalle ohjeesta poikkeaminen syyt, sen miten ohjeesta poiketaan, poikkeamiseen liittyvät perustelut sekä selvityksen siitä, miten VYL 31 luvun 13 §:n 1 momentin mukainen varautumisvelvollisuus täytettäisiin.

18 Työeläkevakuutusyhtiöiden osallistuminen asuntokauppalain mukaiseen rakennuttamistoimintaan

- (1) TVYL 2 §:n mukaan työeläkevakuutusyhtiön tehtävänä on harjoittaa sosiaaliturvaan kuuluvaa lakisääteistä eläkevakuutusliikettä hoitamalla lakisääteisen eläketurvan toimeenpanoa ja yhtiölle tätä varten kertyviä varoja vakuutusten käsittämät edut turvaavalla tavalla. Työeläkevakuutusyhtiö ei TVYL 3 §:n mukaan saa harjoittaa muuta vakuutusliikettä kuin TyEL:n tai YEL:n mukaista toimintaa ja siihen suoranaisesti liittyvää jälleenvakuutusta.

OHJE (kohdat 2-7)

- (2) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan TVYL 2 ja 3 §:n tarkoituksena on estää yhtiöitä laajentamasta toimintaansa sellaisiin muun liiketoiminnan muotoihin, jotka saattaisivat vaarantaa vakuutetut edut.
- (3) Asuntokauppalaki koskee asunto-osakkeiden ja muiden asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavien yhteisöosuuksien kauppaa, ostajan oikeudellisen ja taloudellisen aseman suojaamista rakentamisvaiheessa sekä eräitä muita asuntojen ja asuntoyhteisön muiden tilojen tuotantoon ja myyntiin liittyviä oikeussuhteita. Perustajaosakkaalla tarkoitetaan lain 1 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan luonnollista henkilöä taikka oikeushenkilöä, joka merkitsee tai muuten omistaa asunto-osakkeen tai muun asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavan yhteisöosuuden rakentamisvaiheen aikana. Lakia koskevan hallituksen esityksen 14/1994 mukaan asunto-osakeyhtiömuotoisessa asuntotuotannossa käytetään kahta organisaatio- ja rahoitusjärjestelmää: perustajaurakointia ja perustajarakennuttamista.
- (4) Perustajaurakoinnissa asunto-osakeyhtiön perustajaosakkaana on hallituksen esityksen 14/1994 perustelujen mukaan rakennusliikkeen omistaja tai siinä määräävässä asemassa oleva osakas taikka rakennusliikkeen lukuun toimiva henkilö. Perustajarakennuttamisessa asunto-osakeyhtiön perustajaosakkaana ei ole rakennusliikkeen omistaja tai edustaja vaan muu taho, esimerkiksi yleishyödyllinen rakennuttajayhteisö taikka muu yritys tai sen edustaja. Rakennushankkeen toteuttamiseksi käytetään yleensä perustajaosakkaaseen nähden ulkopuolista rakennusurakoitsijaa. Tällöin rakennuttajana toimiva asunto-osakeyhtiö ja urakoitsijana toimiva rakennusliike eivät ole rakentamisvaiheen aikana saman tahon määräysvallassa.
- (5) Asuntokauppalain mukaisessa perustajaurakoinnissa urakoitsija ottaa laajasti kantaakseen rakennustoimintaan liittyviä riskejä. Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan nämä riskit eivät

kuulu TVYL 2 ja 3 §:n mukaiseen työeläkevakuutustoimintaan eivätkä myöskään työeläkevakuutusyhtiöiden sijoitustoimintaan. Edellä mainitun vuoksi työeläkevakuutusyhtiöt eivät Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan voi toimia asuntokauppalain mukaisena perustajaurakoitsijana.

- (6) Työeläkevakuutusyhtiöt voisivat sen sijaan osallistua asuntokauppalain mukaisiin rakennushankkeisiin perustajarakennuttajana ja perustajaosakkaana.
- (7) Finanssivalvonta suosittaa, että työeläkevakuutusyhtiöt kuitenkin ennen sijoituspäätösten tekemistä arvioivat huolellisesti hankkeisiin liittyvät asuntokauppalain velvoitteista aiheutuvat riskit ja vastuut, jotta vakuutetut edut eivät vaarantuisi. Finanssivalvonta suosittaa myös, että arvioidessaan osallistumistaan asuntokauppalain mukaisiin rakennushankkeisiin työeläkevakuutusyhtiöt samoin kiinnittävät huomiota siihen, että näiden sijoitusten osuus säilyy kohtuullisessa suhteessa yhtiön sijoitusomaisuuden määrään ja riskinkantokykyyn.

19 Kumotut määräykset ja ohjeet

Nämä määräykset ja ohjeet kumoavat voimaan tullessaan seuraavat Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet:

- Määräys- ja ohjekokoelma vakuutusyhtiöille, työeläkevakuutusyhtiöille, vakuutusyhdistyksille, vakuutusomistusyhteisöille, kolmannen maan vakuutusyhtiöiden sivuliikkeille ja lailla perustetuille eläkelaitoksille 11.10.2016. Dnro FIVA 16/01.00/2016: alaluvun 4.1C Työeläkevakuutusyhtiön ja työeläkevakuutusyhtiön omistusyhteisön johdon kelpoisuus, alaluvun 10.1 Sijoitussuunnitelma kohdan 2, alaluvun 10.8 Työeläkevakuutusyhtiön sijoitustoiminnan järjestäminen kohdat 1-3 ja alaluvun 15.5 Työeläkevakuutusyhtiöitä koskevat lisämääräykset. Alalukuja 10.1 Sijoitussuunnitelma ja 10.8 Työeläkevakuutusyhtiön sijoitustoiminnan järjestäminen ei sovelleta työeläkevakuutusyhtiöihin näiden määräysten ja ohjeiden voimaantulon jälkeen
- Finanssivalvonnan kannanoton dnro 1/401/2005 Työeläkevakuutusyhtiön ja vakuutuksenottajan välisissä liiketoimissa ja sopimussuhteissa noudatettavat periaatteet
- Finanssivalvonnan kannanoton 1/2012 Työeläkevakuutusyhtiöiden luotettava hallinto
- Finanssivalvonnan kannanottoja 3/2010 Työeläkelaitosten välisiin vastuunsiirtoihin kytketyt omaisuusjärjestelyt, 1/2010 Palkitsemiseen liittyvä kannanotto, 1/2011 Palkitsemisjärjestelmiä koskevan kannanoton päivitys ja 5/2011 Vakuutuslaitosten osallistuminen asuntokauppalain mukaiseen rakennuttamistoimintaan ei sovelleta työeläkevakuutusyhtiöihin näiden määräysten ja ohjeiden voimaantulon jälkeen.